

Zsákfalvi Riporter

Közös ügyünk, együtt gondolkodunk

Hogyan tudunk olyan településfejlesztési koncepciót alkotni, amelyen nem fog ki az idő? Többek között erre a kérdésre keressük a választ októberi lapszámunkban. Mi történt a korábbi, szintén a lakosok bevonásával készült és az Önkormányzat által húsz éve elfogadott koncepcióval? Aczél Ferenc vonatkozó írásából ezt is megtudhatjuk. A jelenleg zajló folyamatról és az alkalmazott módszerekről a közös munkát koordináló Völgyzugoly Műhely munkatársaival beszélgettünk. A hogyan tovább jellegű kérdéseinkre Dömötörfy Zsolttól, az Önkormányzat Fenntartható Fejlődés és Településfejlesztési Bizottságának elnökétől kaptunk válaszokat. Nagy Ernő pedig azt foglalta össze, mi a viszonya a koncepció-alkotáshoz a lapunkat is megjelentető 2097 Csoport Egyesületnek.

A köz tette közparkká

Civil összefogásban készült el a Háromszög tér a Szent Donát út és Rózsa utca kereszteződésében – 10.old.

Budai út, te csodás

Bár felújították, a szűk úton közlekedni többfrontos harc – írja falunk autós szakújságírója, Sturcz Antal – 12.old.

Hajnali rész... Sörkert

Ezen a nyáron megnyílt a Tájház kapuja és mi beléptünk rajta, hogy sörrel, tánccal, zenével jelent építsünk a múlt emlékein – 11.old.

A Csókavár mélyén

Egy megejtően látványos hely Üröm határában, ahová lapunk közös túrát szervez november 13-ára. – 4.old.

Bringás szemszögből

Antonovits Bence oldaltávolságról, fényszóróról és kerékpárútról mesél négykeréken járó társainak – 8.old.

Lukáts Andor a Szalonban

Keresztény Tamás személyes élménybeszámolója arról, amikor egy színész találkozik egy színésszel – 9.old.

Neked is van közöd hozzá!

Nemrég meghívót kaptunk a Településfejlesztési Műhelyre, amelyen aztán az első alkalomtól jelentős létszámban gyűltünk össze a (régi) művház földszintjén. Sok ismerős és kevésbé ismerős beszélgetett, vitatkozott Pilisborosjenő erősségein, gyengeségein, a lehetséges lépéseken és ezek sorrendjén. És voltak persze olyanok is, akikre számítottam, mégsem jöttek el.

írta:
Nagy Ernő
ujtag@2097.hu

Utólag már azonban tisztán látszik, hogy a munka legnagyobb eredménye nem is a leírt sok oldal szöveg lett, hanem annál egy sokkal értékesebb valami: akkor raktuk le azt a szellemi, viselkedési, működési alapot, aminek bázisán immár az új képviselő-testület és önkormányzat szervezésében most újraindult ez a munka.

A lényeg most is a bevonáson van!

Pilisborosjenő szerencsére még egy átlátható, emberi méretű falu, ahol rengeteg szellemi tőke található, ami sokaknál egyéni tenni akarással is párosul.

Ha közösen alkotjuk meg a jövőképünket (mert a Településfejlesztési koncepció lényegében az), akkor

- tudjuk, hogy mi miért van benne,
- a mi gondolataink, céljaink is részévé válnak,
- legalább részben tudunk vele azonosulni,
- fel tudjuk vállalni a többi falulakó társunk felé,
- a képviselőink és az önkormányzat felé iránymutatásként szolgál,
- és igazságon istudjuk kérni a képviselőinket.

A helyi választás különösen nem azt jelenti, hogy megválasztjuk a polgármestert és a képviselőket, és aztán 5 évig nem szólunk. Igen, a sokat vágyott demokrácia munkával jár: részt kell venni benne, mert ezzel jön létre a közös értékeink, céljaink bázisa. Ha valaki nem volt ott, amikor lehetett volna, akkor utólag nem ér azt mondanivaló, hogy „ez mekkora hülyeség már”! Természetesen az élet hozza a konkrét eseteknél a valós helyzeteket és döntési lehetőséget. Ezért kapott a képviselőtestület felhatalmazást és ezzel a konkrét döntések felelősségét. De a 2019. évi anyagokat is elolvashatjuk utólag is polgármesterünk és képviselőink több döntése, például a régi iskola hasznosítására, a bekötő út kapcsán, vagy néhány ingatlan hasznosítása esetében is.

Ez a közös munka tehát nem előzmény nélküli, és ennek következményeképpen a korrekt, jó hangulatot a tanácsadók is dicsérték. Az eredmény minősége, az, hogy az mennyire lesz a miénk, és annak milyen lesz a hasznosulása a következő években, aztán ismét rajtunk múlik.

A részvétel tehát jó, csak tényleg részt kell venni!

Mindenknek a jelentőségét és lényegét az előzmények ismeretében könnyebb felvázolni és megérteni.

2017-2018-ban (még az előző ciklus idején) volt néhány forrongó téma, amely fel-felkavarta a lelkes érdeklődők és nagyon szűk körű beavatottak (néhány akkori képviselő-testületi tag) lelkét: a Moderndorf, Lazareth, Várvölgy ügyei, azok jövője és a rejtélyes, nehezen megfejtendő települési besorolások változásának megfejtése gyakran voltak a személyes beszélgetéseink témái.

Mivel azonban az akkori faluvezetés nem tette lehetővé számunkra az értelmes bekapcsolódást (hanem sajnos bozótharcot vívtunk néhány akkori KT-tag támogatásával), inkább elkezdtünk jövőorientált módon szerveződni: a 2097 Egyesület szervezésében, Gauder Péter szakmai irányításával 2018 novembere-decembere során 4+1 alkalommal mindenki számára nyitottan folytattuk a közösségi munkát Pilisborosjenő új településfejlesztési koncepciójának megalkotásáért, alkalmanként 30-60 lakos aktív részvételével az „új iskolában”.

A kezdeményezők a koncepció kidolgozására **a részvételi módszert választották**, melynek lényege, hogy az érintettek, a haszonélvezők, azaz maguk a falu lakosai közösen vizionálják, tervezik, határozzák meg a kívánatos közös jövőjüket. Állítom, hogy e közös munka nélkül az Egyesület nem lett volna azzá, amivé vált, nem tudtunk volna így elindulni a 2019. évi választáson. Három dimenzió elemzésével, teljesen a piaci stratégiaalkotás eszközeivel négy lehetséges forgatóköny-

„ Állítom, hogy e közös munka nélkül az Egyesület nem lett volna azzá, amivé vált, nem tudtunk volna így elindulni a 2019. évi választáson.

vet (scenáriót) dolgoztunk ki, és ez alapján alkottuk meg a mi akkori jövőképünket:

2019 elején így fogalmaztuk meg jövőképünket és a főbb céljainkat:

„Olyan Pilisborosjenőt szeretnénk, amely megőrzi az értékeinket. A helyiekkel a helyiekért párbeszédben működve támogatjuk közösségeinket, közösen építjük jövőnket. Óvjuk környezetünket, fenntartható módon gazdálkodunk és építünk a helyi képességeinkre és vállalkozóinkra.

A fentiek érdekében az alábbi területeken kívánunk előrelépni:

- Megteremtjük a párbeszéd kereteit, erősítjük a közösségeink együttműködését.
- Kialakítjuk Pilisborosjenő egyedi „identitását”, öntudatát.
- Védjük és megőrizzük a természeti és épített értékeinket.
- Támogatjuk a helyi vállalkozókat és újrarendeljük az önkormányzati gazdálkodás kerekeit.”

Van új a nap alatt?

Épp benne vagyunk a koncepcióalkotás folyamatában, sokak véleményét egybegyűrva próbálunk irányt szabni a falu következő éveinek, évtizedeinek. Felmerül a kérdés, hogy korábban történt-e már ilyen típusú tervezés, annak mi volt az eredménye és hogyan befolyásolta a valóságban Pilisborosjenő fejlődését?

Persze, ez a fajta hosszú távú tervezés megtörtént korábban is – annál is inkább, mert jogszabály írja elő. Valamikor réges-régen, úgy 1998-ban a mostani folyamat-hoz hasonló módon élénk lakossági aktivitással kísérve zajlott egy maihoz hasonló munka. Társadalmi konszenzussal próbáltak irányt szabni az (onnan nézve még) jövőnek egy olyan időszakban, amikor még sokkal több volt a mozgástér a falut körülvevő mezőgazdasági területek sorsa tekintetében. A tervezési folyamatban a tervező mellett egy Konzultációs Munkacsoport működött, mely a különböző falurészeket, társadalmi csoportokat, szervezeteket és gazdasági szereplőket képviselő 35 főből tevődött össze – közülük páran a mostani koncepció alkotásban is részt vesznek.

Az elkészült anyag címe: „Pilisborosjenő 2015”. Kicsit hajaz Orwell 1984-jére: az akkor még távoli jövő ma már a messiás múlt. Az akkori munka éppúgy három lehetséges utat rajzolt Pilisborosjenő elé, mint a pandémia előtt megrendezett közösségi tervezési folyamat: egy magába forduló, hagyományait őrző falu, egy dinamikusan fejlődő agglomerációs település vagy egy minőségi zöldövezeti lakóhely alternatíváját. Ezek közül az utak közül a harmadikat támogatja a dokumentum. Ennek az útnak a jellemzője a fokról fokra lépegető, inkább minőségi, mint mennyiségi fejlődés. Az új lakóterületeken viszonylag nagyméretű, 1000-1500 m² telkek kialakítását és minőségi építkezést irányoz elő. Legnagyobb kockázatként az MO mellett a mértéktelen növekedést nevezi meg az anyag.

Kérdés, hogy az akkori célkitűzések hogyan hatottak a későbbi

írta:
Aczél Ferenc
ujzag@2097.hu

döntésekre és Pilisborosjenő fejlődésére? A mértéktelen növekedést 2015-ig elkerülte a falu, nem borítottak el minden területet új lakóparkok, mint a szomszédos Ürömmön. Közelebbről megnézve azonban ebben nem biztos, hogy bármi szerepe volt a koncepciónak. A hosszú távú terv 1999. évi képviselő-testületi elfogadása után két évvel, 2001-ben új Településszerkezeti Terv készült, elvileg a koncepció alapján. Ebben a falu meglévő 150 ha lakóterülete mellé több mint 100 ha új lakóterületet jelöltek ki. Idézet az egykori „NE MO” Egyesület Szerkezeti Tervhez készült véleményéből: „A belterületbe vonások tervezett mértéke gyökeresen ellentétes a Koncepcióval”. Nehezményezi az anyag a Papi földek további 1 ha mezőgazdasági területtel való bővítését, a laza-reth-i telkek 800 m²-es teleknagyságát és az Ürömmel történő összenövését, a Malomdűlőn a mértéktelen lakóterület-növekedést, valamint az Egri Várvolgyben majorterület kijelölését, amely építmények megjelenését teszi lehetővé. A tervet a kritikák figyelmen kívül hagyásával elfogadták. Az, hogy 2015-ig nem épült be a 100 ha kijelölt terület nem a koncepció, hanem a tulajdonosi és fejlesztői érdeklődés „eredménye”. Ha a jelenben ránézünk a Napsugár lakóparkra vagy a Modernorf-ra, már jobban látszik: a valódi koncepció nem a Borosjenő 2015 anyag, hanem a 2001. évi Szerkezeti Terv volt.

Mi következik mindebből? Hogy nem érdemes hosszú távú terveket készíteni, mert az élet úgyis felülírja? Valószínűleg nem. Az viszont igen, hogy szükség van az elképzelésekkel azonosulni tudó döntéshozókra és az itt élők folyamatos támogatására, a koncepció önmagában nem garancia semmire.

2097 Rövid hírek

ADOMÁNYGYŰJTÉS

Idén is sikerült a 2097 Egyesület adománygyűjtő akciójának pénzkeretéből négy nagybevásárlást finanszírozni, alkalmanként tizenöt-ször tízezer forint értékben a helyi rászorulóknak, valamint tizenöt gyermeket nyári táboroztatását lehetővé tenni.

A tavalyi évhez hasonlóan idén is tervezünk karácsonyi nagybevásárlást. Nemcsak a nagyobb, de a kisebb, rendszeres összegeknek is nagyon örülünk, hiszen sok kicsi sokra megy! Arra kérjük az adakozó kedvűeket, hogy adományaikat vagy a Családsegítőbe adják be, vagy az **Egyesület honlapján kattintsanak az adománygyűjtésre, vagy a következő számlaszámra utalják**: 2097 Csoport Egyesület, 73612102-10212408-00000000, közlemény: adomány rászorulóknak. Köszönünk minden eddigi és jövőbeni segítségét!

FASORTISZTÍTÁS

2019 őszén a 2097 Csoport Egyesület szervezésében megújult a Kévélyhegyi Levendulamezőtől induló és a Kálváriához vezető sétány 150 méternyi szakasza. Az önkéntes segítők közreműködésével ültetett új fasort minden évben közösségi munkában tisztítjuk meg.

Idén sem lesz ez másként, **szeretettel várunk mindenkit 2021. november 6-án szombaton reggel 9 órakor az épülő bölcsőde feletti tisztásra**. A délelőtti kerti munkát bográcsoszással zárjuk, melyre a 2097.hu oldalon várjuk a regisztrációkat. Kérjük, hogy kesztyűt, valamint kézi szerszámokat (pl. metszőollót, ágvágót és gereblyét) hozzanak magukkal. Előre is köszönjük minden önkéntesnek a segítségét!

A

Szent Márton Waldorf Iskola

szeretettel hív és vár minden érdeklődőt

Szent Márton ünnepi hetére

Programjaink:

2021. november 10-én 18 órától

Mit mutat a mai ember számára Szent Márton alakja?
- egy ünnep megélésének lehetősége -
Martin Kaiser művészetterapeuta előadása

2021. november 13-án, 14-18 óráig

Szent Márton ünnep

14:15 - Ünnepi megnyitó és Szent Márton játék

14:45 - 17:15
Kézműves játszóház és meseerdő gyerekeknek
Kézműves mesterek vására

17:30 Lámpás gyújtó fény osztás és felvonulás

Az ünnep egész hete alatt tartós élelmiszer adományaikat
szívesen fogadjuk a pilisborosjenői
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat javára

Helyszín:
Szent Márton Waldorf Iskola, 2097 Pilisborosjenő, Fő u. 30.
bejárat a Budai út felől

www.szentmartonwaldorf.hu

„A közösség magáénak érzi azt, ami itt megszületik”

Interjú a Pilisborosjenő közösségi tervezését koordináló Völgyzugoly Műhely Kft. munkatársaival, Ferik Tündével és Vajna Virággal.

ZSR: Hogyan tudnád megfogalmazni a mediáció lényegi kihívását?

VV: A mediáció lényege, hogy kisebb, nagyobb közösségek az őket érintő ügyekben kezdjenek el beszélgetni egymással. Nagyon fontos, hogy a helyi közösség érezze úgy, hogy az őket érintő konkrét témákban induljon el a párbeszéd.

Ez nem úgy működik persze, hogy elmész egy településre, és ott minden jóra fordul, mert volt egy közösségi mediáció. Sok helyen belátják, ahol már jártunk, hogy ezt a módszert meg kell tartás, rendszeressé kell később tegyék. Persze ez nem jön mindenhol elsőre, inkább hetekkel vagy hónapokkal később felhív a polgármester, hogy van egy helyzet, mit csinálnak? És amikor visszakérdezek, hogy szerintem mit kellene, akkor már elmondja, hogy tudom: ülünk le körben és kezdjük el beszélgetni. Nagyon sok változás elindulhat a közösségi mediáció módszerével, például egy lakossági fórumot is meg lehet szervezni a

ZSR: Mi szükséges ahhoz, hogy sikeres legyen egy közösségi mediációs folyamat?

VV: Valójában olyan, hogy sikertelen mediáció nem létezik, mert ha emberek leülnek és elkezdnek beszélgetni egymással az őket érintő ügyekben, az már nagyon jó dolog és nagy előrelépés. Persze eredménytelen mediáció létezik, mert lehet, hogy nem születik elsőre megoldás, de sokszor azt történik, hogy egy kis idő után a szereplők újra felméri a lehetőségeket és rádöbbennek, hogy az egyéb lehetőségek valójában szűkebbek. Így újra felvesszük a mediáció fonalát, és megállapodás születik.

ZSR: És mindehhez tényleg sikerül a településeken partnerekre találni?

VV: Ez itt nálatok egy békésebb terep, de ahol az a kérdés, hogy megnyíljon-e egy bánya, ott kicsit más a helyzet, mint nálatok. Ahol a polgármester bent ül a lakosokkal egy körben, ott ennek nagy ereje van, és ez a létszámban is megmu-

■ készítette: Kádár Viktor és Lévay Ákos

Vajna Virág és Ferik Tünde

Ferik Tünde

településtervező és mediátor
Völgyzugoly Műhely Kft. ügyvezető

1988-ban végzett településmérnökként, majd a Műegyetemen, építész karon szerzett diplomát. A rendszerváltás óta foglalkozik településfejlesztéssel. Némi önkormányzati tapasztalatgyűjtést követően 1997-ben megalapította a Völgyzugoly Városrendezési Irodát, majd a Völgyzugoly Műhelyt. 2010 és 2015 között Solymár főépítésze volt. Ekkor ismerte meg Vajna Virágot és általa a közösségi mediációt, s együtt találták ki, hogyan lehet alkalmazni a településfejlesztésben. Egy közös kutatás során kipróbálták ezt a módszert Tihanyban, majd Nagykovácsiban, s azóta már több mint húsz helyen alkalmazták.

A Völgyzugolyban jelenleg tizennégyen dolgoznak: építész, táj-építész, településmérnök, környezetgazdálkodási agrármérnök, térinformatikus is van soraikban, valamint egy tág, külső szakértői csoport támogatja munkájukat. Elsősorban Budapesten, annak agglomerációjában, a Balaton környékén, valamint Nógrád, Veszprém, Komárom és Fejér megyékben terveznek.

Vajna Virág

mediátor

Több mint 20 éve foglalkozik mediálással. Eredetileg jogászként végzett, egy chicagói ösztöndíj során találkozott először alternatív konfliktuskezelési technikákkal, amelyek a jogtudomány részeként abban segítik a jogi konfliktusba került résztvevőket, hogy harc helyett hogyan kössenek békét. Itthon először párkapcsolati ügyekben kezdett mediálni. Ma már mediátorokat képez, pszichológusoknak tanít mediációt, valamint a Völgyzugoly munkatársaiként közösségi tervezéseket mediál, most éppen Pilisborosjenőn.

”A pilisborosjenőiek ennek a településnek a szakértői. Ők hozzák be azokat a szempontokat, amelyek egy kívülről jött szereplőnek eszébe sem jutnának

hagyományostól eltérően, hogy ne úgy nézzen ki, hogy ülnek a pulpitus mögött a képviselők és a többiek a túloldalon. A közösség felelőssége is, hogy a mediációt mint eszközt mikor használja. Fontos, hogy ez egy politikamentes terep, ezeken a fórumokon olyan konkrét kérdésekkel tudunk foglalkozni, hogy legyen-e a parkban kutyafuttató, vagy ne. A különböző felfogások, értékek persze megjelennek ezeken a fórumokon, de úgy, hogy ezeket kölcsönösen tiszteletben tartjuk, mindenkinek számít a véleménye, ér egyet nem érteni, ez fontos alapelve a közösségi mediációnak.

tatkozik. Minden település más, és nem lehet kész forgatókönyv alapján haladni, nagyon sok függ attól, hogy mennyire motivált a helyi közösség, a helyi közösség vezetői.

ZSR: Nem baj, ha a lakosok nem értenek a településfejlesztéshez?

VV: Nem, mert itt vannak a tervezők, akik szintén részei ennek a folyamatnak, és a szakmai részt ők viszik. Ez abban más, hogy alapesetben a tervezők idejönnek, körbejárják a falut, itt vannak két-három napig, abból más információk lesznek, mert ők nem élik ezt a helyet. A pilisborosjenőiek ennek a településnek a szakértői. Ők hozzák be az o-

kat a szempontokat, amelyek egy kívülről jött szereplőnek eszébe sem jutnának. Az a tapasztalatunk, hogy mire elkészül a terv, addigra mindenki magáénak érzi azt. Ez adja az egésznek az erejét.

ZSR: Részre-e a ti munkátoknak, hogy a fórumok során képbe kerülő, de adott esetben irreális álmokat visszametszességetek?

FT: A koncepció műfajánál fogva sokkal inkább lehet terepe az álmódzásnak. Amikor ezt egy sokkal rövidebb időtávú stratégiává formáljuk és konkrét intézkedéseket, akcióterületeket jelölünk ki, annak már a realitás talaján kell állnia.

De itt is lehet súlyozni, és ez már a döntéshozókon múlik.

ZSR: Miként szűrtek azokat a gondolatokat, amelyeket az egyes témákban laikusként egyszerű lakosok tesznek le a fórumok során az asztalra?

FT: A mi feladatunk az, hogy ezen a szűk időkereteken belül – bár az alkalmanként 3 óra a hétköznapi estékből a résztvevők szempontjából igen jelentős és mindenki becsületére válik – minél erősebb párbeszédet generáljunk és minél több ötletet hívunk elő. A nagyon fals ötleteket már maga az adott kiscsoport is megszűri, miközben az erősebb gondolatok általában kifejezetten egy irányba mutatnak, attól függetlenül, hogy éppen melyik

FT: Jól látszik ezekből, hogy már több mint 20 évvel ezelőtt is ugyanazokat az értékeket emelték ki a falubeliek, mint ma...

ZSR: No igen, de ha elkészül egy településfejlesztési koncepció, akkor azt miképpen lehet őrizni? Mert született már ennek a településnek olyan koncepciója, amely értékeiben sem különbözött nagyon a most várhatótól, de azt néhány éven belül mégis totálisan keresztülhúzták a döntéshozók.

FT: Jogszabályi oldalról nézve azt tudom mondani, hogy a fejlesztési koncepcióval a településrendezési eszközöknek összhangban kell lenni, ez a testület és a polgármester felelőssége. Ezzel együtt azt gondolom, hogy ha a helyiek bevonásával, közösségi tervezéssel történik a koncepcióalkotás, akkor van esély arra, hogy azok, akik a tervezési folyamatban részt vesznek, ezt a koncepciót megtanulják és onnantól így gondolkodnak lakosként, vállalkozóként, intézményvezetőként, képviselőként. Az országban sok helyen láttam, hogy hiába készültek remek koncepciók, sajnos ahol nem kerültek ezek bele a fejekbe, ott nem a szerint haladtak. Ez történhetett nálatok is anno. Ahol viszont beépül gondolkodásba, ott a szereplők számon is kéri ezt akár a döntéshozókon, akár egymáson. Természetesen nagyon jól tesz ennek az is, ha

első fórumra, 55 a második alkalommal, aztán majdnem 60 a harmadik alkalommal, azt mutatja, hogy valamilyen nagyon jól csináltak.

Hogy mennyire vannak jelen azok a csoportok, amelyek egyébként nem az egyesület elképzeléseit támogatják, ezt én nem látom. Azt tapasztaltam, hogy a közösségi tervezési alkalmak meghirdetése nagyon

zész helyett megveregetni a vállalatot, hogy milyen komoly létszámot sikerült elérni, és mennyi mindent megcsináltak már a településen.

ZSR: Hogyan tovább? Mit tud majd kezdeni a képviselő-testület azzal, ami itt megszületik?

FT: A fórumokon elhangzottak alapján meghatározható a település jövőképe. A jövőkép alapján pedig

„ Fontos látni, hogy ha egy közösség elkezd a bevonás eszközeivel működni, az egy folyamat és nem 3-4 alkalom, hanem évek

sok fórumon megtörtént.

ZSR: Akik más párton vannak, annál inkább érdemes lenne hallatniuk a hangjukat. Nem?

VV: Persze, de fontos látni, hogy ha egy közösség elkezd a bevonás eszközeivel működni, az egy folyamat és nem 3-4 alkalom, hanem évek. Ez egy tanulási folyamat. Azt is érdemes megtanulni, hogy úgy élünk együtt emberekkel egy közösségben, hogy nem mindenben értünk egyet. Ha valaki jelenleg a nemet azzal képviseli, hogy el sem jön, azzal sincsen gond, el kell fogadni, hogy jelenleg itt tartunk. Azokra fókuszálunk, akik eljöttek és részt vesznek a folyamatban. De tudni kell, hogy a közösségi mediáció nem gyógyír mindenre. Fantasztikus, hogy nálatok ekkora részvétellel zajlik, és ez tényleg egyedülálló. De az is igaz, hogy ahol nem jelennek meg a nemek, ott az igeneknek sincs akkora súlya.

Egy közösségben mindig van egy 10-15 százalék, akik nagyon tudják mozgatni az energiákat. Nálatok gyönyörűen megmutatkozik ez az egész 2017-sztoriban.

A fejünkben mindig van egy kép arról, hogy milyen lenne az ideális helyzet, de érdemes az eredmények felől közelíteni, és csatlakoztatni

meg lehet határozni a legfontosabb fejlesztési irányokat és ezekhez akcióterületeket is ki lehet jelölni.

A legjobb persze, ha az elhangzottakat a résztvevők magukéva teszik, és onnantól kezdve mindez óhatatlanul is tetten érhető lesz cselekedeteiben.

Innentől kezdve, ha a testület elé egy érzékeny döntési kérdés kerül – legyen ez a külterületek esetleges beépítése, vagy a már korábban kijelölt területnél a visszalépés kérdése, vagy hogy legyen-e a várnál filmforgatás, hogy beengedjük-e a turistákat, – akkor a koncepcióban megfogalmazottak iránymutatást adnak a döntésekhez. Azt nagyon fontos elmondani, hogy a közösségi tervezésben résztvevő lakosok a tervezés alapjául szolgáló támpontokat fogalmazzák meg, amiből mi, tervezők tovább dolgozunk, viszont dönteni minden esetben a képviselő-testület fog. A döntés felelőssége a döntéshozóké. Magát a koncepciót is ők fogják elfogadni.

A koncepció hosszabb távú elképzeléseket tartalmaz, mint amennyi egy választási ciklus, így az, hogy az adott választási ciklusban a testület ebből mit képes megvalósítani, mire talál forrást, az az ő kompetenciájuk.

asztal fejtette ki őket. Hogy példát is mondjak, Pilisborosjenő esetében a környezettudatosság egyformán megjelent a tájvédelem vagy a gazdaság tematikában is.

ZSR: Hogyan viszonyultok Pilisborosjenő korábbi településfejlesztési koncepcióihoz? 1998-ban ugyebár született már egy ilyen anyag, amelyet 2010-ben felülvizsgálták, majd ezt követően is született egy ciklusstratégia, majd 2017-től a Gauder-féle alkalmak zajlottak le.

van civil kontroll. Azt látom, hogy nálatok nagyon erős ez a civil erő, és erre lehet támaszkodni.

VV: A közösség magáénak érzi azt, ami itt megszületik, ettől nagyon más, mintha egy ilyen koncepció úgy születik meg, hogy nincsen mögötte ez a közösségi tervezési folyamat, közösségi támogatás.

ZSR: Mit gondoltok, a jelenlevők kellően reprezentálják a falu lakosságát?

FT: Nekünk erre nincsen mérőszámunk, de az, hogy 66 fő jött el az

„Összerakunk egy kívánatos, de egyúttal reális jövőképet Pilisborosjenőnek”

Interjú Dömötörfy Zsolt önkormányzati képviselővel, a 2097 Csoport Egyesület alapítójával

ZSR: A Fenntartható Fejlődés és Településfejlesztési Bizottság elnökeként milyen tapasztalatokat gyűjtöttél az eddigi alkalmak során?

DZS: A legkellemesebb egészen biztosan azt megtapasztalni, hogy nincs olyan állapot, amikor már nincs még egy újabb szempont, nincs még egy jobb ötlet. Bár minden eddigi műhelymunkán részt vettem, tehát a 2017-es

szintjén muszáj foglalkoznunk, de jóval kevesebb embert érintenek. Az ilyen témákkal foglalkozó rekasztal-beszélgetésekhez mindig kevesebben ülnek le, míg más asztaloknál kifejezett tolongás van. Nincs ezzel semmi baj, ez így természetes.

A szikár, problémaorientált, magyarosan kritikus stílustól jelentősen eltérő mediációs megközelítés talán többeknek szokatlan

lehetséges máshogyan. Márpedig ez a műhelymunka a konszenzuskeresésről szól, és ennek úgy tűnik fontos része, hogy időről időre visszavisszük a fókuszot azokra a dolgokra, amelyekben közösek vagyunk, amelyekben mindannyian egyetértünk és amelyek mindannyiunknak örömet okoznak. Aztán megint gyurmázhatjuk azokat a témákat, amelyekben nem értünk egyet, hiszen hiába alapel-

készítette:
Lévay Ákos
ujtag@2097.hu

ellentmondó vélemények, és a végére majd koherens rendszerré kell összeraknunk az elhangzott ötleteket, javaslatokat.

ZSR: A műhelymunka lezajlása után milyen eredményekre számíthat, milyen eredményeket szeretnél látni?

DZS: Az egyik eredmény, amit várok, hogy a korábban felvázolt lehetséges szcenáriókból összerakjuk azt, ami kívánatos, de egyúttal reális jövőképe Pilisborosjenőnek, ami számos résztemát ölel majd fel. Hogy egy példával is érzékeltessem: az ide látogató, zömében „egynapos” turisták kizárása a faluból akkor sem lehetséges, ha egyébként nem a turizmustól és az abból származó bevételtől várjuk a falu felvirágzását. Településfejlesztési koncepció szintjén mindez úgy jelenik majd meg, hogy definiáljuk a település és a turizmus viszonyát. Ez fontos lépés, hiszen jelen pillanatban egyelőre ott tartunk, hogy például a turizmus vonatkozásában nagyon széles skálán mozog az itt élők viszonyulása. Van aki istencsapását, van aki a jövő zálogát látja benne, hogy a két végletet említsem. És nyilván mindannyian többé-kevésbé meg vannak győződve arról, hogy amit gondolnak a témáról, az igaz és magától értetődő. A településfejlesztési műhelymunka pont arra való, hogy ezeket az eltérő nézeteket és szempontokat tudatosítsuk, és végül – ha lehet – közös nevezőre jussunk, vagy rosszabb esetben kibontakozzon egy többségi álláspont. Azaz megkeressük a közös realitásunkat, és ha kell, meg is békélünk vele. A koncepcióalkotás valójában egy tudatosítási folyamat, faluközösségi szinten.

önkormányzati szervezésű öt alkalmon és a 2097 Csoport Egyesület által szervezett 2018-as műhelyeken is, ennek ellenére most is hallottam olyan szimpatikus javaslatokat és ötleteket, amelyek korábban nem hangzottak el. Elég pörgősek a műhelymunkák, és az is egyértelműen kirajzolódik, hogy melyek azok a területek, amelyek a legnagyobb érdeklődésre tartanak számot, és melyek azok, amelyekkel koncepció

A műhelymunka a konszenzuskeresésről szól, és ennek úgy tűnik fontos része, hogy időről időre visszavisszük a fókuszot azokra a dolgokra, amelyekben közösek vagyunk

(nem melleleg nekem is), sőt akár hatékonytalannak tűnhet, de ennyi különböző ember és vélemény összehangolása bizonyára nem

ve a közös munkánknak jelen pillanatban, hogy minden vélemény számít, de azt pontosan tudjuk, hogy ezek részben egymásnak

A másik elvárásom ennél konkrétabb. Integrált településfejlesztési stratégia szintjén a képviselő-testület megfogalmazott 6-8 konkrét kérdést, amelyre választ szeretnénk kapni a munkafolyamat végére. Természetesen nem a négyalkalmas műhelymunka végére, hanem az elkészülő írásos anyagban. Azért nem mondok konkrét kérdésszámot, mert a kérdések egymással összefüggnek, továbbá felülről nyitott a lista, azaz megvan az esély, hogy további kérdések kerüljenek majd elő.

ZSR: Hogyan tervezitek beépíteni a KT munkájába az eredményeket?

DZS: Abban biztos vagyok, hogy ez a képviselő-testület iránymutatónak tekinti majd a közösen megfogalmazott koncepciót és stratégiát. Tehát egészen konkrétan ez alapján fogunk döntéseket hozni a jövőben. Mi más értelme lenne különben a befejezett munkának?

Abban meg erősen bízom, hogy bárki lesz is a későbbiekben önkormányzat, nem ismétlődik meg még egyszer az az anomália, hogy a közösen megfogalmazott koncepcióval gyökeresen ellentétes önkormányzati döntések születnek. Ez mindannyiunk felelőssége. Legyen kéznél a civil kurázsia, amikor szükség van rá!

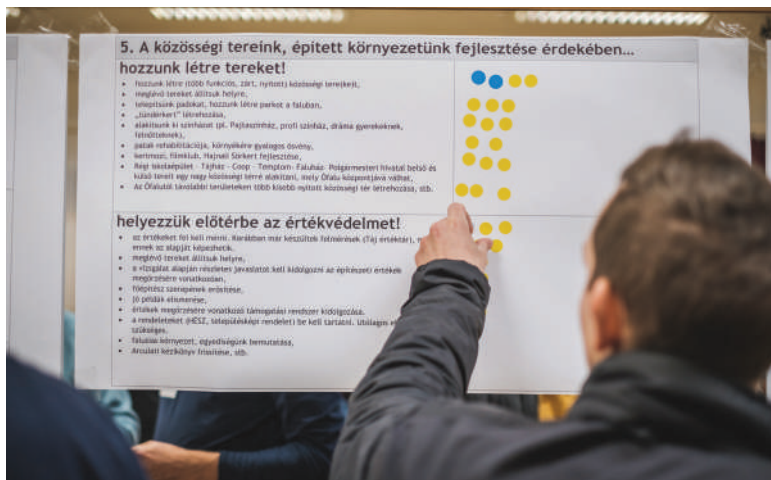
„A képviselő-testület iránymutatónak tekinti majd a közösen megfogalmazott koncepciót és stratégiát. Tehát egészen konkrétan ez alapján fogunk döntéseket hozni a jövőben.

ZSR: Milyen folytatásra számíthatunk, milyen formában és milyen témákban visszük tovább a beszélgetéseket?

DZS: Azt a Völgyzugoly munkatársai is többször kiemelték, hogy a közösségi tervezés interaktív folyamat, azaz több körben fokozatosan egyre közelebb jutunk a „megoldáshoz”, és az egyes körökben visszajelzésekre is szükség van a megrendelő, jelen esetben a faluközösség, illetve az önkormányzat részéről. A négy közös

műhelymunka után a szakemberek megpróbálják szintetizálni az ott elhangzottakat. Lesz olyan résztéma, ami már ekkor egész szépen összeáll, hiszen a szakemberek nem először találkoznak olyan problémákkal, amelyekkel mi is küzdünk, így szakmai tapasztalatuk nagyban segíthet a műhelyeken elhangzott gondolatok „összefésülésében”.

Ha egy résztéma nem akar megnyugtatóan összeállni, akkor azzal kapcsolatban további bevonást, közös gondolkodást tervezünk, akár tematikus beszélgetés, akár kérdőíves felmérés formájában. Ez még a jövő zenéje, de mindkettő szerepel a terveink között.

Kis-Kövér
SÖRÖZŐ
Pilisborosjenő Templom utca 3.
NAPI MENÜ, FRISSENSÜLTEK
Igény szerint hétvégére is veszünk fel rendelést
0626-369-252
Ingyenes kiszállítás Üröm és Pilisborosjenő területén!

NAPFORGÓ
Berkiné Fehér Éva
Gyógytornász-fizioterapeuta,
Schroth-, Dorn gerincterapeuta,
FDM manualterapeuta, trigger és
tenderpont terapeuta
Egészségmergőző kezelések,
mágnesterápia, fiziko- és lézertérápia,
gerinc- és manuálterápia, rehabilitáció,
tanácsadás, Bach virágterápia,
trigger-, tenderpont- és fasciaterápia,
tartásjavítás, csoportos órák gyerekek
és felnőttek számára,
cranosacralis lazítások
és online szolgáltatások
www.napforgo-gyogy-torna.hu
+36-20/228-5560

Symbiose
Finom ételek, természetesen!
adalékmentes, természetes ételek
helyi és környékbeli, valamint
osztrák minőségi alapanyagokból
f Symbiose – finom ételek
Pilisborosjenő
jelenleg elvitelre,
vagy házhozszállítással:
06-30-448-09-33
06-30-540-89-48
symbiosefood@gmail.com

Írta:
Antonovits
Bence
ujjsag@2097.hu

Budai út bringás szemszögből

Lassan tíz éve, hogy fő közlekedési eszközömmé vált a kerékpár. Ezzel járok dolgozni vagy kikapcsolódni Budapestre és környékére, korábban így jártam egyetemre Gödöllőre, de két országban is dolgoztam biciklis futárként. Ugyanakkor a másik oldalon, aktív autósként is részt veszek a forgalomban.

A Budai úti kaptatón hazafelé sokszor tapasztalom a falubeliek figyelmességét a kerékpárosokkal szemben, és az időnként kialakuló egy-egy zavaró, bosszantó vagy veszélyes

kezdjen ott, ahol csak centizve férnének el egymás mellett. A jelenséggel a közelben a 10-es úton lehet gyakorta találkozni.

Fényszóró

A távolsági fényszóró (reflektor) használatáról már rendelkezik a KRESZ: „Tilos a távolsági fényszóró használata

a) másik járművel vagy hajtott (vezetett) állattal való szembetalálkozás esetében olyan távolságon belül, ahonnan a fényszóró a szembejövő jármű, illetőleg állat vezetőjét elvakíthatja”.

Kerékpáros esetén a távolsági fényszóró és a kerékpár lámpája közti fényerőkülönbség olyan nagy, hogy sokkal jobban elvakít, mint ha autóban ülve világítanának szembe. Szerencsére itt a faluban ezzel kapcsolatban is jók a tapasztalataim, a legtöbb sofőr kapcsol, amint meglátja a szembejövő kerékpáros lámpáját. Ezzel szemben a hátulról érkező reflektorfény, illetve villantva jelzés nem zavaró, még segíti is a biciklist.

Ha sötétben a szembejövő kerékpáros a feje elé tartja a tenyerét (feszültebb esetben az ujját) akkor valószínűleg épp elvakítja a fényszóród.

Kerékpárút – nem kerékpárút

A jelenleg hatályos KRESZ, néhány speciális kitévétől eltekintve, kötelezi a kerékpárost a kerékpárút használatára, amennyiben az rendelkezésre áll. Mégis gyakran látni – például az Aranyvölgyi úton – hogy a kerékpárosok inkább az úton tekernek, miközben üres a kerékpárút. Ez a gyakorlat annak tudható be, hogy sok kerékpárút – tapasztalatom szerint az említett Aranyvölgyi úti is – veszélyesebb, mint a forgalomban tekereni. A legnagyobb kockázatot a kereszttutkákból kihajtó, elsőbbséget meg nem adó autók jelentik, de gondot okoznak a kerékpárútra parkoló autók és az úton sétáló gyalogosok is, illetve az útszakasz kidolgozatlan végpontjai. Az Aranyvölgyi úton az is problémát jelent, hogy a város irányába a mindössze 1 km hosszú kerékpárút használatához kétszer kell átkelni az autóúton. A problémakört felismerte a törvényhozó, így a tervek szerint a következő KRESZ módosítás alkalmával kikerül a kötelező kerékpárút-használat a jogszabályból. Szerencsére a legtöbb tapasztalt sofőr is tisztában van ezzel és törekszik az útpálya biztonságos közös használatára.

helyzet érezhetően nem a rosszindulatból, vagy nemtörődomségből, hanem a kerékpáros tapasztalat hiányából ered. Ezt áthidalandó szeretnék megosztani néhány gondolatot.

Oldaltávolság

Ugyan a közismert szabály, miszerint belterületen 1, külterületen 1,5 méter oldaltávolságot kell tartani kerékpáros előzése közben, nem szerepel a magyar KRESZ-ben, mégis érdemes ezt tartani. Mégpedig azért, mert túl azon, hogy ha pont a Budai úti emelkedőn mész el mellettem, a sebességkülönbség 70-80 km/h is lehet, ami elég ijesztő, az autó keltette menetszél a jármű méretétől függően erős lökést adhat a kerékpárosnak. Különösen fontos ez az olyan utaknál, ahol nincs lehetőség lehúzódni az útpályáról.

Amikor a kerékpáros beteker a sáv közepére, azt nem bosszantásból teszi. Ezzel próbálja elejét venni annak, hogy az autós veszélyes előzésbe

ÓBUDÁNTÚL INGATLANIRODA

INGATLANKÖZVETÍTÉS

2097 PILISBOROSJENŐ, TEMPLOM ÚT 2.
(SZÁM ALATTI 150 ÉVES KÖHÁZBAN)

+36-30-696-66-96

WWW.PILISBOROSJENOI.HU
WWW.UROMI.HU WWW.OBUDANTUL.HU

Horkol? Van megoldás NightLase® lézeres horkolásgátló terápia

Műtét nélkül, gyorsan, fájdalommentesen
szünteti meg a horkolást, 3x30 perces kezelés

horkolasgatlas-centrum.hu

Istenhegyi
Magánklinika
Horkolásgátlás
Centrum

Bejelentkezés: +36 30 480 2455

Lukáts Andor a Jenői Szalonban

A Jenői Szalon szervezőinek régi terve volt, hogy Lukáts Andort meghívják egy beszélgetésre, amely szeptember 17-én a Mandelbrot Pékségben végre megvalósult. Személyes élménybeszámoló következik arról, amikor színész találkozik a színésszel, ifjú kérdezi a tapasztaltat, amikor az ismerős utak és színpadok időszakokon, évtizedeken átívelve megelevenednek két vagy akár több szemszögből...

A mikor felkértek, hogy vezesse a beszélgetést, nagyon vegyes érzéseim lettek. Talán a félelem volt az első. Félttem, mert soha nem csináltam még ilyet és azt éreztem, hogy Andor megér-

élnék külső Pilisborosjenőn, de sosem voltak az Ófaluban, most jöttek először, mert látták, hogy Andor lesz a vendég. Huhh! Tehát érdeklődés van. Andor már akkor elkezdett mesélni, amikor a ven-

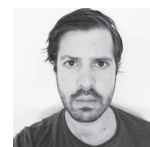
Minden félelmem teljesen alaptalannak bizonyult. Andort gyakorlatilag csak bemutatni kellett – ami mondjuk nem kis feladat, ennyi díjat felsorolni – és utána hátradől. Azt hittem, viszonylag sokat tudok Andorról, de kiderült, hogy gyakorlatilag semmit. A gyerekkora, amit egy elmegyógyintézetben töltött – no, nem betegként! – olyan izgalmas, hogy az önmagában is megérdemelne egy külön beszélgetést vagy akár egy egész estés filmet.

A következő téma a kaposvári Csiky Gergely Színházban eltöltött éveit, hát ezzel is könyveket lehetne megtölteni, mint ahogyan meg is töltöttek. Amikor Andor arról beszélt, hogyan került a Csikybe, még Zsámbéki Gábor bőrébe is belebújhattam pár percre. Aztán egy ponton, sok történet után, Andor egyszer csak azt mondta, hogy nem akar minket ezzel a kaposvári témával untatni, de a vendégeken érezhető volt, hogy szívesen hallgatják még, így folytattuk. Egyébként számomra talán ez a része volt

a beszélgetésnek a „leglibabőrösebb”, mert az egyetemi éveim alatt volt lehetőségem a Csiky Gergely Színházban játszani, és pontosan tudtam, hogy kik álltak előttem azon a színpadon. Például Lukáts Andor. Szóval nagyon izgalmas volt hallgatni ezeket a történeteket, tudtam hova kötni. De nem kellett ehhez azon a színpadon állni! Kiderült, hogy a nézők közül többen,

többször jártak ott, látták Andort és azokat a legendás előadásokat.

Ezután a budapesti éveiről beszélgettünk és arról, hogy ekkor költözött Pilisborosjenőre. Biztos voltam benne, hogy ezen a beszél-

írta:
Keresztény
Tamás
ujzag@2097.hu

getésen el fog hangzani Fodor Tamás neve, ami meg is történt. Újra és újra rádöbbenek, hogy micsoda faluban élünk, micsoda nagyszerű emberek élnek itt!

Az estének itt volt egy olyan pontja, aminek remélem folytatása is lesz. Andor ugyanis mesélt arról, hogy milyen tervei voltak a faluban, amelyek eddig még nem jöttek össze (filmklub, ki mit tud? stb.). Szerencsére ott volt a beszélgetésen Fiala Krisztina, a Pilisborosjenői Művelődési Ház és Könyvtár vezetője, aki azonnal biztosította Andort a támogatásáról.

Lukáts Andor a Jenői Szalonban fotó: Erdélyi Ferenc

demel egy igazán jó beszélgetést. Aztán persze az izgatottság, hogy én ezt csinálni akarom, beszélgetni akarok Andorral, mert bár többször is álltunk egy színpadon, egy faluban élünk, mégis évek óta nem találkoztunk. Alaposan felkészültem a beszélgetésre, mégis az volt bennem, hogy mi van, ha nem jók a kérdések, dőcögős lesz.

Andor egy órával a beszélgetés előtt már megérkezett a Mandelbrotba és hamarosan az első vendégek is. Volt egy pár, akik elmondták, hogy bár sok éve itt

„ Volt egy pár, akik elmondták, hogy bár sok éve itt élnek külső Pilisborosjenőn, de sosem voltak az Ófaluban, most jöttek először, mert látták, hogy Andor lesz a vendég.

dégek még csak szállingóztak, tulajdonképpen ha lassan is, de elindult a beszélgetés. Jaj, csak ki ne fogyjunk a témából a hivatalos kezdésig! Aztán megtelt a Mandelbrot helyisége, és elkezdtek

Keresztény Tamás fotó: Erdélyi Ferenc

Lehet, hogy gyakorlati haszna is volt az estének? Remélem.

Ha valaki lemaradt a beszélgetésről, a Jenői Szalon Facebook-oldalán vissza tudja nézni! Lukáts Andor Kossuth- és Jászai Mari-díjas színművész (125 színházi szerep, 63 filmszerep), érdemes művész, rendező (42 színházi rendezés, 7 filmrendezés), forgatókönyvíró, egyetemi tanár, színházigazgató, falunk, Pilisborosjenő lakója. Szerencsések vagyunk!

Gyomos sarokból pihenőpark

Elkészült a Háromszög tér a Szent Donát út és Rózsa utca kereszteződésében

A Háromszög tér minden értelemben szép példája annak, hogyan működhet együtt az önkormányzat és egy civil szerveződés, 2097 egyesületi tagok és nem-tagok egy közös cél érdekében. A L'ecsó című rajzfilm jut erről eszembe, amelyben Gusteau séf azt mondja: főzni bárki tud. Ebben az esetben ez valahogy így hangozhatna: önkéntes bárki lehet.

írta:
Viszkocsil Veronika
viszkocsil.veronika@2097.hu

Dr. Andrónyi Kristóf 2016-ban vette meg a Szent Donát út és a Rózsa utca kereszteződésében található telket, amelynek akkor még része volt a most pihenőparkká avasztalt sarok. Az utóbbi tíz évben sok-sok arra járó embernek suhant át a gondolat a fején, hogy valamit kezdeni lehetne azzal a területtel. A 2097 Egyesület területzöldítési tervében első helyen szerepelt ez a feltűnően gondozatlan terecske. Elkészültek a kezdeti tervek, ám az út beszakadása miatt megtorpant a kivitelezés. Idén januárban Zádor István, aki maga is minden nap a terület mellett jár haza, felkarolta az ügy folytatását. Egy héten belül kézhez kapta a korábbi szervezők, Nevelős-Forgács Ildi-ma és Madaras Zoltán előkészítő munkája során készült dokumentumokat. A levelezésben kilenc, főként a környéken lakó, támogató tag neve is szerepelt. Felvette velük a kapcsolatot, és további segítők bevonásával február közepére megszületett az elképzelés a tér kialakításáról.

Márciusban Molnár Andrásnak és Mihálffy Attilának köszönhetően elkészültek a betonlépcső, a támfalpótlás, a kiemelt szegély és a korlát tervei, amelynek megvalósításához az önkormányzat biztosította – több részletben – a 716 407 Ft-os forrást. A műszaki terveket Richter Flóra növények-

kel „töltötte meg”, amelyek beszerzéséhez a 2097 Egyesület nyertes zöldítési pályázata biztosított fedezetet 350 000 Ft összegben. A tereprendezés május elején kezdődött Aczél Ferenc (földmérés) és Somfai Viktor (gépi földmunka) önkéntesek segítségével. Június közepére elkészült a lépcső,

„Az utóbbi tíz évben sok-sok arra járó embernek suhant át a gondolat a fején, hogy valamit kezdeni lehetne azzal a területtel.

a támfal javítása és a kiemelt szegély is. A Bor utcai vízelvezetés éppen akkor zajló munkálatainak kivitelezője – az önkormányzat közbenjárásának köszönhetően – grátisz elvégezte a tér pereménél az aszfalt zárását.

Ezután kezdődött a heti-kétheti rendszeresű munka, kedd délutánonként, amihez legtöbbször csatlakozott egy-két önkéntes is, de a munka dandárját Zádor István mellett Sági-Heller Orsolya, Sági Zsolt és dr. Andrónyi Kristóf végezte. A munka után többször is ott maradtak megünnepelni az aznapi haladást, jó barátságok

is szövődtek, örömmel készültek a következő heti feladatra. A sziklákat közeli lakosok kertjeiből és a bölcsőde építkezésekor kitermelt sziklákból Papp Jócó és Kristóf utánfutóinak segítségével heteken keresztül hordták a helyszínre. Orsi és Zsolt helyszíni művezetése alapján augusztusra rajzolódott ki a sziklakert és a végső domborzat. A padokat Komlós Tibor alpolgármester közreműködésével kapták meg, melyeket Takáts Zoltán segítségével hegesztettek, erősítettek meg, majd betonoztak le. A szeptemberi tereprendezésekhez a Trunk Tűzép biztosította a murvát, mely után október elején következhetett az ültetés. Sági Zsolt rutinjának és segítségének köszönhetően jól sikerült a növénybeszerzés, így maradt forrás a hosszú távon is gyommentes és esztétikus látványt garantáló geotextilre és a mulcsozásra is. Októberben felkerült a Takáts Zoltán által készített két korlát is, és ezzel elnyerte végső, januárban megálmodott formáját a Háromszög tér.

„Ez egy évszázadok óta gondozatlan terület volt. Gratulálok a munkátokhoz!”

„Nagyon köszönjük, olyan jó érzés szepet látni, mindig megcsodálom, amikor arra megyek!”

„A hétvégén leültünk a padra és gyönyörködünk a munkátok eredményében. Nagyon szép lett!”

Ilyen és ehhez hasonló kommentek érkeztek Zádor István rá jellemzően szerény hangvételű posztjára és „ilyen volt, ilyen lett” fotóira a 2097 Falufórum Facebook csoportban, amikor tudatta a faluval, hogy a munka elkészült. A posztot cikkünk írásakor 274-en lájkolták. Nem sok ennyire népszerű posztra emlékszem...

Azt gondolom, hogy egy egész falu nevében írhatom: köszönjük a tenni akarásokat, a kitartásokat, a példamutatásokat és azt, hogy pihenőparkot varázsoltatok abból a gyomos sarokból!

Folytatása következik

Dr. Andrónyi Kristóf és Sági Zsolt nem 2097 egyesületi tagok, ami – mint látható – nem is szükségszerű az önkéntes munkához. Lelkesedésük olyannyira nem apadt, hogy – várhatóan még idén – a Kossuth tér feletti, nemrég felújított útszakasz és a kerítés közötti nyomvonal zöldítése is megtörténhet. A forrást a 2097 Csoport Egyesület biztosítja a korábban elnyert zöldítési pályázatból.

írta:
Pavluska
Zsuzsanna
ujzag@2097.hu

Hajnali rész... Sörkert

érzést viszek magammal: büszkeséget. A szervezők miatt, a fellépők miatt, a találkozások miatt és a Táncházzal, ahol az idén nyáron jelent építettünk a múlt emlékein.

FÉRFI:

A sör, az fontos. Nyár, cimborák, sör. Persze, igen: Vivaldi is.

Mire emlékszem? Hosszú sorokra. Ismerős arcokra. Foci EB-re. Hogy végre nem száműzetésben néztem, egyedül, hanem sporttársakkal. Akik tudják, milyen a jó foci. A legfőbb

NŐ:

Egy szokványosnak induló péntek este volt. A jelzőt hamar felszámolhattuk, mert Selmeczi György és a Camerata Seniorum jóvoltából a „szokványosnak” hitt Négy évszak olyan arcait mutatta meg, amit csak az élő zene képes megmutatni. A helyszín új – a művelődési ház alsó

szám: vagyunk, legyünk. Az a sok és sokféle ember, akiben Pilisborosjenő a kapocs.

Ezen a nyáron beléptünk a múltba, hogy jelent formáljunk belőle. Sörrel, borral, táncsal, zenével, jókedvvel, közösségben – ahogyan azt az emberek között szokás.

a gondolatainkat; állunk a sorban és váltunk pár szót. Németh Juci és G. Szabó Hunor sokkal jobb közönséget érdemelnek nálam, mert többnyire Czigány Sára puha öt éves karjaira emlékszem, s hogy képtelenség a karomból letenni annyi édes gyönyörűséget, ami ő. Meg a többi gyerek: ölelések, kacagás, rohángálás – láthatóan nekik is jó volt ott lenni. Ja, és a tépett malac! Nincs rá jobb szó, mint a mennyei.

Táncházz. Táncházz! Az volt igazán az én időm!

Mennyi mindenről lemaradtunk! Kószolhattunk volna, filmezhettünk volna, sváb bálba is mehettünk volna.

Utolsó esténkről egy határozott

hozzávalója, mint tudjuk, a sör.

Mire emlékszem még? Igazából semmire. Csak arra, hogy ha pénteken-szombaton kedvünk támadt kimozdulni, csak párszáz métert kellett sétálni. Számíthattunk rá, hogy lesz valami, amit mások is meg akarnak nézni, ezért ezek a mások is ott lesznek. Beszélhetünk, hallgathatunk, ücsöröghetünk, lófrálhatunk. Egy vasárnap este, amikor egy sűrű szombat után csak besétáltunk, ketten ültek bent, de pont azok, akikkel akkor a legjobb volt találkozni. És nagy meglepetésre, 25 éve nem látott ismerősbe is botlottunk. Egy előző életből, 250 km-rel odébből. Erre mondják, hogy kicsi a világ.

A gyerekektől a szülőkhöz át mindenkit bátran vihetünk, minden korosztály jól tudta magát érezni. Itt, a falu közepében. Milyen jó is, amikor nem autótúnyira lehet kikapcsolódást találni!

Jó sör, remek ételek, kitűnő társaság, izgalmas programok. Van még bármire szüksége a nyárnak ahhoz, hogy hibátlan legyen?

fotók: Aczél Mihály

parkolója – a zene régi és mégis mindig más. A hangulat, a maga parkolói valóságában is, meghitt. Mert sokan vagyunk. Mert mi vagyunk ott, akik közélről-távolról, jól-rosszul, sokszor félre is, de ismerjük egymást. A koncert véget ér, széket pakolunk. Aztán elindulunk. A Fő utca felé haladva valami szokatlan fényt látni, páran arra tartanak.

Az élő-zöld kapu zárva is impozáns, nyitva azonban hívogató. Ahogy belépünk, az az érzés fog el, hogy a miénk. A miénk, hogy felelősséggel vigyázunk rá, és híd lehessen a falu múltja és jövője között; a miénk, hogy összekössön; a miénk, hogy együtt legyünk benne. Az este során a sokadik többes

Te mire emlékszel? Én a jazz koncertekre, amiket végigbeszélgettünk, ismerőssel, ismeretlennel.

A Flying blind – világgraszáló hangulat. Mennyi értékes ember lakik ebben a faluban! Hallgatom őket a színpadról; ülnek mellettem és megosztjuk

Budai út, te csodás

A Budai úton a közlekedés többfrontos harc. Az eleve szűk úton centizgetni még egyedül is kellemetlen, de van, hogy az ember előtt megy valaki 60-nal, mert fél. Vagy megelőzik 110-zel, mert van, akit az idegesít, aki fél. Aztán beláthatatlan helyeken parkolnak az út mellett, sötétedés után kivilágítatlanul sétálnak, bringáznak rajta, és még rendes útpadka nincs. És hogy igazán élvezetes legyen használni, alkalmanként sárral is felkenik.

Nem akarok hálátlannak tűnni, a Budai út újraburkolása az egyik legjobb dolog volt, ami a környéken történt, hiszen a végére a burkolat szinte gyalog is járhatatlanná vált. Viszont a kétsávos közlekedéshez éppen csak elég széles az útfelület, ráadásul az útpadka is szintben alacsonyabb, ezért elég para lefutni róla. Az is problémát jelent, hogy a szűk út sokaknak stresszt okoz vezetés közben, emiatt az indokoltnál lassabban hajtanak. Viszont vannak, akiknek a tötymögők okoznak stresszt, ezért veszélyes előzésbe kezdenek. Öngerjesztő folyamat ez, ami a közlekedés összes résztvevőjét veszélyezteti.

Szintén az autósok szívnak, amikor hétfévente a kutyaiskolánál az út mindkét oldalán leállnak az iskola látogatói. Valamilyen érthetetlen oknál fogva ideális parkolóknak tűnik az eleve szűk út két széle, ami azért is gond, mert a dombon felfelé hajtva nem látszanak ezek az autók, és ha valaki kinyitja az ajtót, vagy kilép közülük, simán elsodorhatják. Ehhez képest nem is tűnik akkora problémának, hogy ilyenkor két autó az úttesten már csak centizgetve fér el, ami megint lassítja a forgalmat.

Szintén komoly gond, hogy a Budai úton semmiféle világítás nincs, viszont most, hogy rövidülnek a napok, egyre többet látni bringásokat és rollereseket az út mentén. Vérmérséklettől függően ki jobban, ki kevésbé világítják ki magát, viszont főleg az emelkedőn felfelé, erőlködve a

bringás és a rolleres is a tápláléklánc aljára kerül. Érthetetlen viszont, hogy sokan miért járnak erre a szakaszra futni vagy kutyát sétáltatni, amikor alig pár méterrel lejjebb a Fő út mentén járda van, ami ráadásul kivilágított futópályába torkollik. Szürkületben, vagy sötétedés után fekete ruhában gyalogolni a Budai úton pedig olyan, hogy inkább nyalogatnék konnektort, kisebb eséllyel maradok ott.

És ha már életveszélyes helyzetek: a Budai útba több mezőút torkollik, az innen kikanyarodó autók és munkagépek kihordják a sarat. Külön-

”Érthetetlen, hogy sokan miért járnak erre a szakaszra futni vagy kutyát sétáltatni, amikor alig pár méterrel lejjebb a Fő út mentén járda van, ami ráadásul kivilágított futópályába torkollik.

sen jól sikerül a sarazás a lakóparknál, már amikor épp dolgoznak rajta. A sárrögök még úgy ahogy látszanak, de a szétkenődő vizes nyálkát nehéz kiszűrni, az ember csak akkor érzékeli, hogy baj van, amikor már nincs köze az autója irányításához. Nyáron a por még kevésbé veszélyes, de most, hogy közeleg a tél, és egyre több a nyirkos, csapadékos nap, csak rosszabb lesz a helyzet. A kivitelezőnek kötelessége lenne levakarni a sarat az útról, de ugye a lakóparkot is kötelessége lenne befejezni, aztán látjuk, hogy áll.

írta:
Sturcz Antal
autós szakújságíró
Totalcar.hu

Több ponton problémás tehát a szakasz, mégis azt gondolom, hogy a hétközben közlekedés még kevésbé problémás, főleg, mert ilyenkor olyanok járnak rajta, akik itt élnek, tehát ismerik a szakasz veszélyeit. Viszont főleg a vírushelyzet alatt mutatkozott meg, mennyire népszerű turistacélpont Pilisborosjenő, sokan szoktak úgy ide, hogy a vírushelyzet elmúlásával is szívesen jönnek kirándulni vagy bringázni. Ez viszont egyrészt megnövekedett terhelést jelent hétfévente, másrészt olyan emberek is járnak a Budain, akik nem ismerik az út veszélyeit. Akár nyitni akar a falu a turizmus felé, akár nem, mindenképp érdemes lenne foglalkozni a szakasz problémáival.

GABALA
PILATES & JÓGA
STÚDIÓ

ingyen alkalom
KUPON

Újra nyitás után várunk szeretettel egy ingyenes csoportos órára ezzel a kuponnal!
Falubéli pilates oktató, Gabala Bogi

Tel.: 06 70 391 9820
www.gabala-egeszseg.hu
1037 Budapest, Bécsi út 314/C

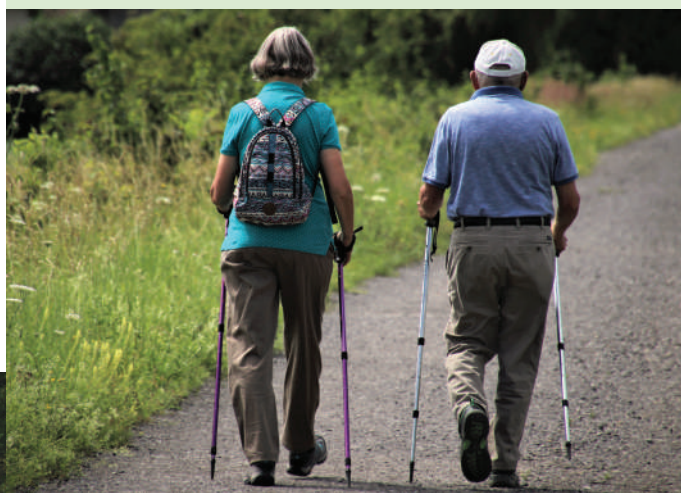
(egy fő egy kupont használhat fel)

Csontritkulás? Sűrűbb mozgás!

A csontritkulás megelőzésének és kezelésének egyik fontos alappilére a mozgás. Megfelelően összeállított gyakorlatokkal elősegíthetjük a vázizmok, csontok erősítését és kellő ásványianyag bevitel mellett a csontsűrűség megőrzését.

Írta:
Berkiné Fehér Éva
ujzag@2097.hu

gátásával minimalizálni a csonttömeg csökkenését.

Az intenzív edzéssel, nagy terheléssel járó mozgásformák kivitelezésekor nagyobb súly és erő hat a csontokra, s ezen függőleges erők hatására növekszik a csont ásványianyag-sűrűsége. A vérkeringés fokozódásával, a szöveti állomány állapotának javulásával a bőr rugalmassága is növelhető. Ez azért nagyon fontos, mert testünk legnagyobb szerveként egészséges működésével hozzájárul a kecses, dinamikus, szabad mozgás kialakításához.

Célszerű olyan sportot választani, amely az erősítés mellett irányváltoztatással, egyensúlyra

készítéssel, ugrálással, futással, a két agyféltekét motiváló, összehangoló gyakorlatokkal sokoldalú igénybevételt jelent a szervezet számára (pl. torna, kocogás, tánc, küzdősport, jóga, labdajátékok).

Kezdődő csontritkulás esetén óvatosan kell végezni azokat a sportokat, amelyek ütközéssel, hirtelen mozdulatokkal, egyensúlyvesztéssel járhatnak és ezáltal törést, sérülést okoz-

hatnak. Érdemes minél többet sétálni, például nordic walkinggal segíthetjük a megtámasztást és a törzs izmainak intenzívebb mozgását, valamint napi 15 percet napozni, amivel pedig segíthetjük a D-vitamin beépülését és az alváshoz, pihenéshez, normális bioritmushoz szükséges szerotonin-melatonin termelődését.

Előrehaladott csontritkulás esetén is fontos a rendszeresen végzett óvatos, egyénre szabott mozgás (pl. séta, úszás, óvatos gerinctorna), szem előtt tartva a spontán törés kialakulásának veszélyét. Az átmozgató gyakorlatok mellett az egyensúly stabilizálásával csökkenthetjük az elesés, rándulás előfordulását.

A külső erősítés mellett megfelelő táplálkozással, a hormonrendszer egyensúlyban tartásával (pl. ajurvédikus termékekkel) támogathatjuk a szervi funkciókat. Helyben is szedhető csonterősítő (csalán, pitypang, zsurló, diólevél) és hormonális rendszert normalizáló (cickafark, pásztortáska, málnalevél) gyógynövényeket érdemes kúraszerűen, teaként fogyasztani. A növényeket télire begyűjtve szárított formában is tárolhatjuk.

Pitypangvirágból mézet is készíthetünk, amely akár gyermekek számára is segítségül szolgálhat immunerősítőként a téli influenzás időszakban. Elkészítése: 30-40 virágot vízben felforraljuk, másnap az újrafürdalás után leszűrjük, majd mézzel, citrommal ízesítve pektinnel besűrítjük és üvegekbe tesszük.

A kálciumpótlást tojás héjjal is elősegíthetjük: a megmosott tojás héját 200 fokra sütjük 5-10 percig szárítjuk, fertőtleníti, majd porrá törjük.

Mivel a csontszerkezet átépülése körülbelül 35 éves korig megtörténik, az egészséges csontozat kialakításában segít, ha a fiatalok időszakban megpróbáljuk maximalizálni a csontsűrűséget, majd azt követően is igyekszünk rendszeres és intenzív mozgással, megfelelő ásványianyag-bevitellel (kalcium, magnézium, cink, K- és D-vitamin), egészséges, koffein- és alkoholmentes táplálkozással, valamint a hormonrendszer és a vesék támo-

Mandellbrot
PÉKSÉG

PILISBOROSJENŐ, BUDAI ÚT 52.

KOVÁSZOS KENYEREK,
MINŐSÉGI ALAPANYAGOKBÓL
KÉSZÜLT PÉKSÜTEMÉNYEK.
HELYI KÉZMŰVES TERMÉKEK. KÁVÉ

**INGATLANT VENNE, ELADNA?
SEGÍTEK!**

- Kitűnő ügyvédi háttér, kedvező díjakkal
- Szakmailag profi, összetartó csapat
- Ügyfélközpontú szemlélet
- Díjmentes hitelügyintézés
- Ingatlanértékbecsülés

SPEKTRUM
ingatlaniroda

Révész Ildikó
+36 70 777 6339

revesz.ildiko@spektrumingatlaniroda.hu

www.spektrumingatlaniroda.hu
f spektrumingatlaniroda

**GYORSSZERVÍZ
AKCIÓ!**

15% KEDVEZMÉNY
az anyagból és a munkadíjból
pilisborosjenői lakcímkártyával!
(A kedvezmény motorolajra nem vonatkozik.)

SZOLGÁLTATÁSAINK:

- esedékes revíziók, karbantartások
- fék, futómű javítás
- átvizsgálás, akkumulátor ellenőrzés
- műszaki vizsgára való felkészítés

GUMI-PROFI

+36 1 430 6767
1037 Budapest,
Csillaghegyi út 22.
www.gumiprofi.hu

A Csókavár mélyén

Emberkéz alkotta, de nem épület. És nem hegytetőn áll, hanem hegyoldalba mélyül. Az ürömi Csókavár eredetileg mészkőbánya volt, majd az itt lerakott veszélyes hulladék révén vált hírhedtté. Ma lakattal-kapuvál védett menedéke sok növény- és állatfajnak, mellesleg megejtően látványos hely.

A Péter-hegy Üröm felé néző oldalában nyílik a bejárata a sziklába vájt bányagödörnek, amely az egykor itt fészkelő csókákról kapta a Csókavár nevet. Amfiteátrum-kőfejtőnek is nevezték kör alakú, lefelé szűkülő felépítése miatt. A kapun átlépve, rövid bevágás vezet a mélység peremére. Az egykor a kő szállítására használt, sziklába vájt úton ereszkedhetünk lejjebb szintről szintre. Néhol létrán, máshol szélesebb-szűkebb ösvényen érünk le a gödör fenekére, a csapadékvízből összegyűlt

Különleges, megkapó szépségű világba kerülünk alig néhány lépésnyire az agglomeráció lázas építkezéseitől.

A római kortól az 1930-as évekig folyt bányaművelés folyamán a sziklában számos barlang nyílt meg. Mészkőről lévén szó, ezek hévizes eredetűek. Többük egymásba nyílik, a veszélyesebbek ma le vannak zárva. Az Amfiteátrum-barlang, amely sokáig a Pilis legmélyebb barlangja címet viselte 75 méteres mélységével, egyike Üröm három megkülönböztetetten védett barlangjának (a másik kettő a Róka-hegyi barlang és az Ürömi-víznyelőbarlang), az ugyancsak itt nyíló Csókavári-barlanggal együtt pedig a Pilis egyedüli olyan barlangjai, amelyek elérik a nyugalmi karsztvízszintet. A többi, kisebb barlang az Amfiteátrum nevet viseli számozva.

A bányászat felhagyása után a bányagödörben gázgyári hulladékot, eredetileg fűrészpör és vasoxid keverékéből álló, úgynevezett gáztisztító

tavacska partjára. Idilli nyugalom és folyamatos veszélyérzet kavargatja a levegőt. Eltörpülünk a megnyíló mélységek és magasságok között.

írta és fotózta:
Nevelős Zoltán
ujzag@2097.hu

masszát helyeztek el, az akkori törvények szerint szabályos módon. 1967-től 1976-ig hordták ide az élő szervezetekre veszélyes anyagokat (arzént, ciánt, nehézfémeket) is tartalmazó masszát, de még évtizedekbenbe telt, mire felismerték, hogy az a karsztvízrendszeren keresztül az ivóvízkészletet és a csillaghegyi, rómaifürdői gyógyforrásokat is veszélyeztet. A 2010-ben befejeződött kármentesítés során több mint 56 ezer tonna mérgező anyagot termeltek ki a bányagödörből kotrógépekkel és toronydarúval, a barlangok egyes részein pedig csak

kézi munkával volt lehetséges a tisztítás. A közel hatmilliárd forintba kerülő mentesítést 85%-ban az Európai Unió Kohéziós Alapja finanszírozta, a maradékot a magyar állam. A masszát teherautókkal Borsodba szállították, ahol egy ezzel foglalkozó üzemben hasznosították.

A bánya 1977 óta természetvédelmi terület, megtisztítása óta pedig már lehetőségük is volt a nyugalom és a különleges helyi klímát kedvelő növény- és állatfajoknak, hogy betelepüljenek. A Csókavár az Ürömi Tanösvény egyik állomása, azonban csak szervezett alkalmakon látogatható.

Ilyen alkalom nyílik november 13-án, szombaton, amikor Báldiné Dr. Beke Mária geológus vezetésével tehetünk látogatást a Csókavár mélyére. **Találkozunk délelőtt 10 órakor Ürömon a Kálvária utca és Péterhegyi út sarkánál, a kőfejtő bejárata előtt.**

GÉNDIAGNOSZTIKA

**30 napos komplex meddőségi kivizsgálás
Az összes vizsgálat egy helyen**

Kivizsgálás több szakorvos
összehangolt munkájával 1 hónap alatt
Modern genetikai vizsgálatok,
tapasztalt szakemberek

**Istenhegyi
Géndiagnosztika
Meddőségi
Centrum**

Bejelentkezés:
+36 1 580 8600

gendiagnosztika.hu

Gombász-szenvedély

A gombászat a rég elfeledett gyűjtögető életmód utolsó, társadalmilag is elfogadott maradványa. Mint tevékenység manapság komoly reneszánszát éli, hatalmas rajongó táborral.

írta és fotózta:
Erdélyi Ferenc
ujtag@2097.hu

A gombák a természet talán legkevésbé ismert világát alkotják. A kalapos nagygombák ennek a világnak talán a legjobban ismert tagjai, amelyek ráadásul nagyon finomak. Mert érdekelhet valakit a rovarokat tehetetlen zombiként a halálba küldő mikroszkópikus gomba látványa, de a legtöbbünk azért csak haszgombász.

Az ismeret itt kulcsszó!

Az a sok ember, aki gombát szed az erdőn-mezőn, hihetetlenül polarizált. A többség csak a nagy őzlábgombát szedi le, mert azt biztosan megismeri, míg az ismeretek túlvégét a ritka kivételek tudása zárja, amikor a spórák alakjából, esetleg otthon a konyhaasztalon végzett genetikai összehasonlításból határozzák meg egy-egy gombafaj hovatartozását. A két véglet között a gombászt az ismert fajok száma, valamint az „egyéltalán

A gyilkosgalóca mellett, ami szintén szép számmal előfordul a környék erdeiben, talán a világító tölcsérgomba, amire igazán figyelni kell. Fiatal példányaait a rókgombával lehet összevetésztetni, erősen hánytató hatású.

mégis mit, hol érdemes keresni” ismerete határozza meg. Arra nagyon gyorsan rájön mindenki, hogy eszkimóból sokkal több van, mint fókából, hogy Ottó után felesleges vargányát keresni, és a májgombát is meg lehet enni, amit nem sokan ismernek, vagy nem szeretnek.

Az én meghatározásom szerint a gombászat ott válik szenvedéllyé, amikor valaki az időkép csapadéktérképét tanulmányozza, hogy hova lesz érdemes kirándulni a hétvégén, és rendszeres látogatója a világ/ország boldogabb részeinek, ahol több az eső, mint nálunk. A gombaszedés itt valódi vadásztáttá válik, hála a nagyszámú gombász Facebook-csoportnak a zsákmány bemutatásával, persze a lelőhelyek gondos titkolásával. Mentségükre szolgáljon, hogy ezt egyik gombász sem nevezi természetvédelemnek, és a gombász ruha- és eszköztárának előállítására sem épült ki komplett iparág, ha a kosárfonás ősi mesterségét nem számítjuk.

Ismeretre persze sokféleképpen szert tehetünk. Ha túl akarunk lépni a „nagyapám is ezt

szedte” gombafajokon, akkor az alábbi lehetőségeink nyílnak. Egyrészt, rengeteg jobbnál jobb gombász könyv van, pazarabbnál pazarabb képekkel. Egy idő után azonban rájön az ember, hogy a képek nagyon szépek, de egyik sem hasonlít arra a gombára, ami éppen előtte van. Az könnyen belátható, hogy a gomba sem játék – ebben hasonlít a medvére. Túl sok olyan gomba van, amelyről jobb esetben is csak annyit írnak, hogy nem ehető. Egy idő után nincs más lehetőség, be kell iratkozni valamilyen gombásztanfolyamra.

A pandémia kevés jószágainak egyike a meg-növekedett szabadidő és az online tanfolyamok bősége, remélhetőleg csak múlt időben, már ami az online formára, valamint a pandémiára vonatkozik. Idén, március elején kezdődött Pilisborosjenő környékére koncentrálni egy alapfokú gombásztanfolyam, elméleti előadásokkal és gyakorlatokkal. Jó előadások voltak, de az igazán hasznos részt a gyakorlatok jelentik, amikor az összehordott gombákat fajokként csoportosítva bemutatják, hogy milyen bélyegekre kell figyelni a gombák meghatározásakor. Mivel a gombák nagyon érzékenyek, hogy milyen talajon, milyen növények közt érzik jól magukat, ezért geológiai és botanikai tudásra is szükség van, és legjobban ezt is a terepen lehet megtanulni. Ezen gyakorlatok a gombák mellett az eszkimótársak megismerését is szolgálják, ami önmagában is fontos közösségépítő tevékenység.

Erdőn, mezőn kóborolni önmagában is jó mulatság, de a gombakeresés ezen belül is szórakoztató. Bár a közhiedelemmel ellentétben az utak mellett is találni gombát, de azért meg kell nézni, hogy a mögött a fa és bokor mögött nincs-e másik, és ha ott nincs, akkor talán a szomszéd fánál is meg kell nézni. Ezért a terep ismerete majdnem olyan fontos, mert hacsak nincs beépített GPS, az utakról letérve könnyen elkeveredik az ember.

A még oly feltűnő színű és méretű gombák is hihetetlenül könnyen beolvadnak a környezetükbe, amíg rá nem áll az ember szeme, gyakran elcsámpál a keresett gomba mellett, a megfelelő keresőkép kialakítása a jó gombász hasznos kelléke. Emellé már tényleg csak egy jó kés kell, hogy a gomba viszonylag tisztán kerüljön a kosárba. Kevésbé autentikus gombászok a papírzacsókba is szedhetik a gombát, ennek nagy előnye, hogy ha még sincs gomba, akkor a zacskót összehajtva és zsebre rakva nem kell magyarázkodni, hogy miért üres. Viszont a műanyagzacskó a befűlledés miatt nem javasolt.

A környék egyébként rengeteg gombafaj élőhelye, szinte egész évben lehet művelni a szedést, mert kora tavasztól késő télíg van olyan gomba, ami megterem, finom és ehető.

A csapos itt közbeszólt, hogy valami konkrétum sem ártana.

A tavalyi év gomba szempontjából ideális volt.

A májgomba egyike az ehető taplógombáknak, ami főként tölgyfákon élőszkodik. Sajnos, a környék erdeinek állapotát mutatják, hogy szeptemberben viszonylag sok található itt. A májgomba savanykás ízű, fogyasztás előtt célszerű teje áztatni. Úgynevezett 20 perces gomba, tehát intenzív hőkezelés után célszerű megenni.

A környéken nagyon sok vargánya volt és kaszálni lehetett volna a légyölő galócát, ami ugyan mérgező, de nagyon szép. Az idei évben a száraz nyár, majd a hirtelen jött őszi hidegek gátolták a nagygombák fejlődését, ezért aki gombát akart gyűjteni, annak messzebb kellett mennie. Az is igaz, hogy a klíma változásával a gombászszezon is kitolódott november végéig, így még mindig van remény. Addig is, nézegessük a csapadéktérképet, hátha...

A céklatinóru ízében, állagában az ízletes vargányához hasonló, a savanyú talajokat kedveli. fotó: Erdélyi Zsuzsa

Zsákfalvi program naptár

Időpont	Program megnevezése	Helyszín	Szervező
2021.11.05 18:00	Kerekes Táncház	Fő u. 16. nagyterem	Művelődési Ház
2021.11.06.09:00	Közösségi fasor tisztítás	Bölcsőde feletti tisztás	2097 Csoport Egyesület
2021.11.13. 10:00	Helyek a hegyen: Látogatás az ürömi Csókavárban	Üröm, Kálvária utca–Péterhegyi út sarok	Nevelős Zoltán
2021.11.13. 14:00 - 18:00	Márton-ünnep és kézművesvásár	Szent Márton Waldorf Iskola	Szent Márton Waldorf Iskola
2021.11.13 16:00	Jenői Kockavetők	Faluház Fő u. 30.	Művelődési Ház
2021.11.17. 16:30	Szenior Akadémia – Tánc és mozgás időskorban	Fő u. 16. nagyterem	Művelődési Ház
2021.11.19. 18:00	a Zeneiskola Jenő napi koncertje	Fő u. 16. nagyterem	Művelődési Ház
2021.11.21. 19:00	Okuláré Felolvasóest	Faluház Fő u. 30.	Művelődési Ház
2021.11.26. 18:00	Hangfürdő	Faluház Fő u. 30.	Művelődési Ház
2021.11.26. 18:00	Jenői Kockavetők	Fő u. 16. nagyterem	Művelődési Ház
2021.11.27.	Jenői Advent	Mandelbrot Pékség	Buzás, György, Medvecki
2021.11.28.- 2022.01.02.	Kevély Körözés Karácsony Környékén	www.kevelykor.hu	Medveczky-Gál
2021.12.01.	Adventi ablakdíszítés kezdődik (jelentkezési határidő: nov. 21.)	pilisborosjenői ablakok	Antal-Kővári Vera
2021.12.03. 16:00-18:00	Adventi Fabrika	Faluház Fő u. 30.	Művelődési Ház
2021.12.03. 18:00	Kerekes Táncház	Fő u. 16. nagyterem	Művelődési Ház
2021.12.04.	Jenői Advent	Mandelbrot Pékség	Buzás, György, Medvecki
2021.12.11.	Jenői Advent	Mandelbrot Pékség	Buzás, György, Medvecki
2021.12.12. 10:00	Karácsonyi Hangszersimogató – Bársony Bálint és zenekarának koncertje	Fő u. 16. nagyterem	Művelődési Ház
2021.12.17. 18:00	a Zeneiskola karácsonyi koncertje	Fő u. 16. nagyterem	Művelődési Ház
2021.12.18.	Falukarácsony		

XADO
MOTOROJOK ÉS ADALÉKOK
MINDEN GÉPKOCSIHOZ
WWW.XADO.HU

TRUNK
ÉPÍTŐANYAG KERESKEDÉS

+36-26-336-066
+36-30-934-2838
+36-30-581-4960
WWW.TRUNKEPITOANYAG.HU

SÓDER HOMOK CEMENT
MÉSZ ZSALUKŐ TÉGLA
HŐSZIGETELŐ RENDSZEREK
GÉPI FÖLDMUNKA
HULLADÉK ÁTVÉTEL
KONTÉNER RENDELÉS
TERMŐFÖLD KISZÁLLÍTÁSSAL
KALODÁS TŰZIFA

Impresszum ISSN 2676-8577

ujsg@2097.hu 2097.hu/zsakfalvi

Facebook: 2097 Falufórum

Kiadó: 2097 Csoport Egyesület
Székhelye: 2097 Pilisborosjenő, Fő út 91.
Kiadásért felelős: Wittmann Imre
Lapszerkesztők: Kádár Viktor, Lévy Ákos,
Viszkocsil Veronika
Tördelés, fotók (ahol nincs más jelölve): Kádár Viktor
Korrektor: Nevelős Zoltán

Nyomda: B32 Nyomda Kft. Felelős vezető: Deák Kinga
Munkatársak: Aczél Ferenc, dr. Andrónyi Kristóf,
Antonovits Bence, Berkiné Fehér Éva,
Erdélyi Ferenc, Keresztény Tamás, Köles Gabriella,
Medvecki Réka, Nagy Ernő, Nevelős Zoltán,
Pavluska Zsuzsanna, Sturcz Antal,
Zádor István

Kérjük, ha teheti, támogassa lapunkat. Banki átutalást a 2097 Csoport Egyesület nevére, a 73612102-10212408 számlaszámra tud küldeni „Zsákfalvi” közleménnyel. A 2097.hu/zsakfalvi oldalon található úrlapon keresztül bankkártyával is tud támogatást küldeni. Köszönjük!